

Glosāriji un terminoloģija

Šajā iedaļā sniegts īss pārskats par esošiem glosārijiem un daudzvalodu "tēzauru" Eiropas līmenī.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

H

Habeus Corpus -faciendum et recipiendum...

"Glosārijs" ir konkrētas zināšanu jomas terminu un to definīciju alfabētisks saraksts. Divvalodu glosārijos vienas valodas termini ir definēti otrā valodā vai skaidroti, izmantojot otras valodas sinonīmus vai nozīmes ziņā tuvus vārdus. Var uzskatīt, ka glosārijs ir ar konkrētu izpēti vai darbības jomu saistītu jēdzienu un to skaidrojumu saraksts. Tiesību jomā ar terminu "glosārijs" var apzīmēt divus dažādus rīkus — pirmkārt, glosārijs var būt izteicienu saraksts ar tulkojumiem katras valsts valodā; otrkārt, terminu un to definīciju saraksts.

Glosāriji

IATE

[IATE](#) (*InterActive Terminology for Europe* — Eiropas Interaktīvā terminoloģijas datubāze) ir **daudzvalodu terminu datubāze**, ko izmanto Eiropas iestāžu tulkošanas dienesti.

Tajā ir ietverta **meklētājprogramma** visās Eiropas Savienības darbības jomās lietojamu izteicienu un frāžu meklēšanai. Lai šo datubāzi varētu pienācīgi izmantot, pietiekami labi jāpārzina mērķvaloda. Šis rīks ir ļoti noderīgs profesionāliem tulkotājiem, bet nav gluži piemērots plašai sabiedrībai, tiesu iestādēm un praktizējošiem juristiem. Tāpēc izteicienu un frāžu tulkojumus šajā datubāzē ievada paši tulkotāji, veidojot jaunus vai papildinot pastāvošos šķirkļus. Ieteicamie tulkojumi ir sniegti vairākās, taču ne visās Eiropas Savienības oficiālajās valodās.

Piekļuve datubāzei ir bez maksas.

Sinonīmu vārdnīca

ES vārdnīcas

[ES vārdnīcu](#) tīmekļa vietne nodrošina piekļuvi vārdnīcām, kuras pārvalda ES iestādes un struktūras. Tā aptver kontrolētas vārdnīcas, shēmas, ontoloģijas, datu modeļus utt. ES atvērto datu iniciatīvas ietvaros ES vārdnīcu vietne piedāvā brīvu publisku piekļuvi visam tās saturam.

Šis tēzauris ir pieejams 23 oficiālajās Eiropas Savienības valodās.

SALĪDZINOŠĀ DAUDZVALODU JURIDISKĀ VĀRDNĪCA (VJM)

VJM ir daudzvalodīgu terminoloģisko datu apkopojums, kas atrodams vairākās valstu tiesību sistēmās (24 valodās un 30 tiesību sistēmās), tā ir izstrādāta, pamatojoties uz visaptverošu pētījumu par salīdzinošajām tiesībām, ko veikuši Eiropas Savienības Tiesas juristi lingvisti.

VJM terminoloģijas datu ierakstos ir ļoti detalizēta informācija, piemēram, definīcijas (pielāgotas katrai tiesību sistēmai), piezīmes par salīdzinošajām tiesībām, atsauces uz tiesību aktiem (tiesību akti, judikatūra un valstu, ES un starptautisko tiesību sistēmu

doktrīna), dažādi jēdziena apzīmējumi (vienā un tajā pašā valodā un dažkārt atšķirīgi atkarībā no tiesību sistēmas), skaidra norāde par termina izcelsmi (funkcionāls ekvivalents vai formulējums – netieši apzīmējumi), brīdinājuma piezīmes (juridiski maldīgi tulkojumi, sajaukšanas risks, novecojuši jēdzieni), jēdzienu koki, kas ļauj uzreiz pamanīt jēdzienu semantiskās saiknes utt.

Pašlaik *VJM* satur aptuveni 1 400 terminoloģisko ierakstu: 250 imigrācijas tiesību jomā (ārvalstnieku tiesības), 450 ģimenes tiesību jomā, 420 krimināltiesību jomā (apmēram puse no ierakstiem krimināltiesībās šobrīd tiek pārskatīti) un aptuveni 280 ierakstu citās jomās. Visi datu ieraksti ir pieejami ar terminoloģijas datubāzē [IATE](#).

Šo vārdnīcu var izmantot ikviens (pilsoņi, juristi, studenti, lingvisti, terminologi, tulkotāji), kas vēlas saprast kādu jēdzienu. Tā var būt noderīga arī tulkošanā un dokumentu izstrādē.

Vairāk informācijas par projektu

- [Projekta vēsture](#)
- Brošūra [Salīdzinošā daudzvalodu juridiskā vārdnīca](#)
- [Daudzvalodu terminoloģijas datu ierakstu saraksts](#):
- Jēdzienu koki:
 - Ģimenes tiesības: [Radniecība](#) [Laulātie](#) [Ģimene](#)

Lai iegūtu sīkāku informāciju, [sazinieties ar speciālistiem](#) Eiropas Savienības Tiesā, kuri ir atbildīgi par projektu.

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.

Lapa atjaunināta: 30/12/2020